

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructæ

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

430. Qualiter differat hæc pensio à reservatione fructuum; item à pensionibus domuum, prædiorum &c. beneficii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

De natura, qualitate, & introductione pensionis.

Quaestio 428. Quid nominis sit, & quid in genere significet pensio?

Respondeo: Vox hac late accepta omne debitum annuum vel menstruum, & universaliter, quidquid per certa tempora distributum praestatur, significat. Strictius verò accepta annuam pecuniam vel fructuum quantitatem, ex beneficii emolumentis à beneficiario debitam alteri. Lott. *de re benef.* l. 1. q. 35. n. 9. 10. & 11. In utraque hac significatione idem hujus vocis est etymon. Lott. *ibid.* n. 12. nimirum vel *pendo pendis*, quod est solvo, juxta quod etiam pensionis solutio dicitur pensitatio, ut Gamb. *de off. leg.* l. 6. n. 39. apud Lott. vel *pendeo pendes*. non quidem quia dependet à beneficio, unde extrahitur velut usus fructus à proprietate, ut Barb. *juris Eccles.* l. 3. c. 11. n. 2. *Gig. de pens.* q. 1. n. 9. Caccialup. *cod. tr.* q. 2. aliter apud Lott. n. 14. ne aliàs diversà hujus vocis sumptà genericè & sumptà specificè admitenda sit derivatio; sed quia ex natura sua semper pendet, seu est debitum in suspensio, dum soluto debito unius anni, quod pendebat, incipit alterius anni debitum pendere, ità ut nulla detur pars temporis, quo non dicatur debitum pendere, seu esse in suspensio, Lott. n. 15. & 16. ex Connan. in *Commentar. juris civilis* l. 4. c. 15. n. 9. neque enim minus, ut idem Lott. n. 17. pendentiam ex tempore, quam ex re, cui cohaeret, estimamus, & ità fructus pendentes dicimus, quorum colligendorum necdum tempus advenit.

Quaestio 429. Quid rei sit pensio Ecclesiastica, seu qualiter definiatur?

1. **R**espondeo primò: Pensionem multifariam definiri à diversis, ut videre est apud Garc. *de benef.* p. 1. c. 5. n. 162. disconvenientià harum definitionum potissimum ex eo orta, & in eo sita, quòd quidam definiendam suscepere pensionem, ut quid, seu ut res juris est, alii ut quid rei seu facti est; uti hanc differentiam insinuat Azor p. 2. l. 8. c. 5. q. 1. in fine. proinde ad conciliandos inter se Auctores illos,

2. Respondeo secundò: Pensionem in posteriore acceptione sic rectius & exactius videri definiri à Coraf. *de benef.* p. 1. c. 4. n. 6. apud Garc. *loc. cit.* n. 163. quòd sit moderata portio ex redditibus beneficii auctoritate Superioris ad tempus separata per modum quantitatis, & cum causa alteri assignata; cum qua ferè coincidit illa, quam assert Lott. *loc. cit.* n. 11. quòd sit annua pecuniae quantitas alicui in perpetuum debita à beneficiario in ejus vitæ subsidium super ipsius beneficii emolumentis per Papam reservata. Neque in eo differre videntur, quòd prior dicat, *ad tempus separata*: & secunda dicat, *in perpetuum debita*. Hac enim duo bene simul consistunt, dum per primum intelligitur, quòd sit pars fructuum ad tempus nimirum v. g. ad mortem pensionarii separata à reliquis fructibus beneficiario remanentibus, & non in perpetuum, seu semel pro semper, ità ut nunquam pars illa fructuum redeat ad beneficiarium; per alterum vero: *in perpetuum debita*: intelligatur, solvendam pensionario usque ad ejus mortem,

quemadmodum commenda in perpetuum sonat commendarii beneficium usque ad mortem commendatarii. Item illa, quam assert Card. de Luc. *de pens.* d. 19. n. 8. quòd sit quadam fructuum portio, quae per Papam extrahitur à fructibus beneficii pensionario assignata, reliquis fructibus remanentibus ad commodum titularis. Item illa, quam assert Azor. *loc. cit.* q. 1. *ad initium*, quòd sit certa portio ex alieno beneficio Ecclesiastico iusta de causa ad tempus detracta & separata: adde, alteri solvenda. Pensio autem in priore acceptione definiti potest, quòd sit jus exigendi & percipiendi dictam portionem, &c. ut colligitur ex Garc. *loc. cit.* n. 170. nisi, quòd is, uti & Navar. apud illum n. 167. addat *ius spirituale*, quòd utrum rectè addatur, patebit ex sequentibus. Et hoc erat, quòd contendebat Nav. *cons.* 63. n. 6. *de simon.* & in *manu.* c. 23. n. 111. apud Garc. n. 166. nempe, quòd sicut beneficium non est fructus, qui percipiuntur ex illo, sed jus illos percipiendi, ità etiam pensio non sit illa certa portio fructuum, sed potius jus illam percipiendi. Porro dicitur in definitione portio de redditibus beneficii detracta & separata, quia est pars quadam dictorum reddituum, & res per se à titulo & jure beneficii separata, sicut usus fructus à proprietate secundus per se distinguitur. Azor *loc. cit.* Cetera datae definitionis declaratoria petenda ex sequentibus.

Quaestio 430. Qualiter differat hac pensio à reservatione fructuum, item à pensionibus domuum, praediorum &c. beneficium?

1. **R**espondeo ad primum: reservatarius fructuum plus aliquid habere videtur, quam simplex pensionarius; unde etiam non venit sub legibus disponentibus de pensionariis: istudque majus jus, tale, quale est, concernit quadam majorem servitutem (intellige respectu Ecclesiae seu beneficii gravati) redolentem speciem usufructus, quam pensio. Card. Luc. *de pens.* d. 63. n. 3. Unde usque adeo hæc inter se diversa sunt, ut qui habet mandatum ad resignandum sub reservatione fructuum, aut quorà illorum, censetur excedere fines suos, & ità nihil agere, si resignationi consentiat sub reservatione pensionis in justa quantitate. Lott. l. 1. q. 35. n. 60. quinimò tali reservationi fructuum ne quidem convenit nomen pensionis latissime sumpto hoc vocabulo, ex quo talis, cui reservati fructus, auctoritate propria, & ex se fructus percipit ad instar veri usufructuarii, cui ideo æquiparatur ad distinctionem pensionarii, quòd non contingit in pensione, quæ pensionarius tenetur, ut dictum, recipere de manu alterius. Lott. *loc. cit.* n. 56. juncto n. 59. Et quamvis pensio imponatur super fructibus, hæc tamen sunt in simplici obligatione, & non in solutione. Lott. *loc. cit.* n. 51. & 5. De quo plura infra.

2. Respondeo ad secundum: Quamvis de cetero etiam pensio Ecclesiastica quoad plures effectus assimiletur usufructui, pensionisque materia regulatur secundum eosdem terminos, quibus regulatur usufructus, Card. Luc. *de pens.* d. 68. n. 14. Lott. l. 1. q. 42. n. 26. ità ut non defuerint, qui attributi sint pensionem esse verè usufructuam. Lott. *loc. cit.* n. 21. uti id patet potissimum inter reliqua ex eo, quòd sicuti in usufructu distinguitur jus formale à jure causali, factaque separatione juris casualis (quod nuncupat Lott. n. 23. *commo-*
ditatem)

ditatem) à jure formali, durante illius causâ, usufructuarius nullam ex ipso usufructu utilitatem consequatur; cum apud eum nihil remaneat, quam nudus titulus; ita etiam in pensione remanente illo jure formali penes pensionarium, jus causale, seu ea commoditas percipiendi possit cedi & transferri veluti quodvis aliud expositum libero hominum commercio. Lott. loc. cit. à n. 22. Nihilominus non idem omni ex parte juris est de pensione, quod de usufructu. Azor loc. cit. c. 3. q. 8. adeoque ejus cum usufructu assimilatio æquivoca est. Card. de Luc. cit. d. 68. n. 23. uti id potissimum ex eo constat, quod usufructus sit in commercio nostro, secus verò pensio, Tond. qq. benef. p. 1. c. 35. n. 7. & quod usufructus commercium non impediatur ex ipsius intrinseca natura, sed solum ab eis & interesse proprietarii, secus autem sit in pensione, quæ cedi nequit alteri aut extingui cum recompensa temporali, non ob aliquod interesse Papæ (cujus consensus ad hoc omnino requiritur) sed ratione subjectæ materiæ, cujus commercium ex tylo Curia interdictum est. Card. Luc. cit. d. 68. n. 23. de quo infra. Item ex eo juxta Azor loc. cit. ex eo, quod pensiones, quia ex bonis Ecclesiæ & fructibus beneficii conceduntur, relictæ post mortem inter spolia habentur, & ad hæredes non transmittuntur, secus ac usufructus, utpote qui ex bonis patrimonii conceditur: quæ num vera, statues ex dicendis infra.

Quæstio 431. An pensio sit onus reale?

Respondeo, esse onus reale inhaerens beneficio seu fructibus illius, ac sequens beneficium, super quo reservatum, nec non possessorem ejus fructus percipientem. Gonz. ad reg. 8. gl. 34. n. 47. Paris. de resign. l. 6. q. 2. n. 27. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 7. n. 9. Lott. l. 1. q. 39. n. 75. Unde & quantitas pensionis respicit directè rem & ejus estimationem, nec attenditur mutatio personæ succelloris in beneficio gravato & diversitas status illius. Lott. loc. cit. n. 76.

Quæstio 432. Quotplex sit pensio?

1. Respondeo primò in genere, pensionem esse duplicem, nempe aliam spirituales, quæ clerico quæ tali conceditur, adeoque in pensionario requirit statum clericalem, & officium aliquod spirituale expostulat, quale v. g. est recitatio officii B. Virginis; aliam temporalem, quæ est portio aliqua extracta ex aliquo beneficio talem statum pensionarii non requirens, concessa ob temporale aliquod ministerium exercitum vel exercendum. Castrop. de benef. d. 1. p. 11. n. 2.

2. Secundò: Pensio alia est temporalis, seu non perpetua, quæ tantum ad vitam pensionarii reservatur: & hæc est propriè pensio, de qua in præfenti. Alia est perpetua, quæ non est verè pensio, sed potius species oneris realis perpetuè infixi Ecclesiæ, ejusque fructibus per modum canonis vel census, ac proinde minimè regulanda juxta terminos generales pensionum temporalium, v. g. cum regula est, ut in reservatione novæ pensionis faciendâ sit mentio antiquarum, non tamen veniat hæc species pensionis perpetuæ. Card. de Luc. de pens. d. 77. n. 12. & 13.

3. Tertio: Alia reservata ex causâ onerosâ, nempe resignationis, seu cessionis in favorem alterius propter extinctionem litis, & sic in causâ

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

concordiæ vel simili. Alia reservata ex causâ lucrative, quando nimirum vacante beneficio, uni illud conferretur, & alteri reservatur pensio super fructibus ejusdem beneficii, ut iste reservatarius inde commodius sustentari, vel studiis vacare, aut etiam titulo dictæ pensionis ad ordines promoveri valeat. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 2. ad initium. Paris. l. 6. q. 2. n. 7. juncto n. 10.

Quæstio 433. Unde, & quo jure introductus pensionum usus?

1. Respondeo primò: Antiquioribus Ecclesiæ temporibus pensiones non adeò in usu fuere. Barb. juris Eccl. l. 3. c. 11.

2. Resp. secundò: Sed neque hunc usum pensionum Ecclesiasticarum à jure positivo seu canonico introductum, neque tamen etiam ab eo rejectum, (de quo q. seq.) sed potius ab eo non agnatum, tradit Lott. l. 1. q. 36. n. 9. ex Gabriel. conf. 191. n. 1. l. 2. asserente, super materia pensionum non haberi leges canonicas; licet enim in aliquibus earum fiat mentio pensionum, eas tamen loqui de pensionibus non nisi latissimè sumpto hoc vocabulo, non verò de pensione per Papam ad vitam alicujus pro alimentis reservatâ, & speciatim c. audivimus. de collation. deleg. si attentius legatur, non loqui de hac pensione, sed de præstatione voluntaria ex causâ confictæ transactionis sine aliquo Papæ assensu, & sic inefficaci, ait Lott. loc. cit. n. 10. Servatum igitur potius hunc usum à jure quodam commentitium, non ita dicto, quasi id falsum, vel etiam fictitium, sed quia non à lege aliqua, vel à Principe aliquo constitutum vel positum sit, sed simpliciter citra ullam constitutionem ab antiquo tempore relictum asserit *ibid.* Lott. n. 11. Idem sentit Azor p. 2. l. 7. c. 21. q. 5. dum ait, reservationes pensionum usu tantum, & jure novo esse introductas.

3. Respondeo tertio: Ratio verò, unde dictum jus commentitium profluxit (quippe talis juris commentitii non ita difficulter reddi potest ratio, secus ac contingit in jure positivo, dum vix fieri potest, ut, quod sine lege recipitur, recipiatur etiam sine ratione. Lott. num. 12.) hinc ratio istius introductionis pensionum fuit, ut commodiore sustentatione egentibus provideretur de eo, quod alteri, nempe titulari, superabundaret. Lott. n. 13. Barbof. loc. cit. n. 54.

Quæstio 434. Vtrum reservatio pensionis sit honesta & licita, an verò sit contra ordinem naturæ & charitatis: item contra canones & jus positivum?

1. Respondeo primò: Quamvis beneficia Ecclesiastica sine diminutione sint conferenda, ut dicit Innoc. c. unic. eod. tit. ex causâ tamen honesta potest imponi pensio solvenda ex redditibus beneficii. Paris. l. 6. q. 2. citans Abb. Felin. & AA. communiter in c. ad aures. de rescrip. citatum verò caput illud unicè vetat solum, ne collator reddituum partem quasi pacificando sibi reservet, & ea ratione beneficia cum diminutione conferantur. Paris. *ibid.* n. 2. ita dictum textum interpretante. Sic itaque licitum & honestum est reservare pensionem, dum duas hæc causas habet, nimirum unam ex parte reservatarii, ut scilicet is egeat, alteram ex parte illius, qui pensione gravatur, ut ei sint redditus

T 2

super-